

Måns Lindell
Vätternvårdsförbundet
010-223 60 00

Protokoll vid styrelsemöte 2018-10-16 på Hotell Norra Vättern, Askersund.

24. Mötets öppnande

Mötet öppnades av ordförande Kristina Zetterström.

***Beslut:** Mötet var behörigt utlyst och styrelsen konstaterades vara beslutför (se deltagarförteckning).*

25. Förslag till dagordning

Förslag fanns på att byta ordning på punkt 34 med punkt 35 för att få en mer logisk ordning.

***Beslut:** Dagordningen fastställdes med nämnda ändring.*

26. Val av justeringsperson

Förslag gavs på Solveig Samuelsson: Askersund.

***Beslut:** Mötet valde Solveig Samuelsson till justeringsperson.*

27. Protokoll

Ordförande frågade styrelsen om några oklarheter som inte kommer upp dagens dagordning förelåg på de justerade protokollen. Inga oklarheter förelåg.

Justerade protokoll finns på [hemsidan](#).

- Styrelse:
 - 180323: Justerat och klart
- Förbundsstämma:
 - 180504: Justerat och klart
- Verksamhetsutskottet (VU):
 - 180405: Nästan klart.
 - 180612: Justerat och klart
 - 180921: inte klart, bara information om att mötet genomförts
- Samförvaltning Fiske:
 - 180517: Justerat och klart

Kansliet noterade att det inte fungerat tillfredsställande med epost-information till styrelsen när ett protokoll från utskotten publiceras. Syftet är att löpande hålla styrelseledamöterna uppdaterade.

***Beslut:** Justerade protokoll godkännes kan läggas till handlingarna. Kansliet ser till att rutin fungerar så att information ges när justerade protokoll läggs ut på hemsidan.*

28. Beslut: Ändring stadgar och arbetsordning och budget Vätternvårdsförbundet

Med anledning av inrättande av ytterligare en tjänst på kansliet - ”särskilt sakkunnig” - behöver arbetsordning justeras så att formalia (t ex attesträtt) följer med samtliga tjänster. På så vis kan Måns Lindell verka i förbundet i den överförandefas som pågår. Arbetsordningen är ett levande dokument där styrelsen bestämmer hur arbetet ska drivas så att stadgarna uppfylls. I bilaga var ändringar införda med ”granskningsfunktion”.

I samband med ändring av arbetsordning kan budget för 2018 justeras så det framgår att särskild sakkunnig har belastat budgeten under året. Måns Lindell framförde att det var en brist att förbundet/kansliet inte förutspådde att en parallell-gående där Måns och Friederike samtidigt tjänstgör på förbundet. I en reviderad budget för 2018 föreslås därför att separera de olika sakkunnigposterna budgetmässigt så detta synliggörs.

Ytterligare en ändring föredrogs. Det gäller att säkra administrationen av Samförvaltning fiske genom att införa Sakkunnig fiske i budgetplanen. Idag är det Malin Setzer som är ”sakkunnig fisk och fiske” och finansieras dels med projektmedel (konto 4700) men även via budgetposten ”Samordnare” (Konto 7033). Begreppet ”samordnare” är delvis förlegat jämfört med det arbetet som bedrivs på kansliet och därför föreslås denna post ändras till Sakkunnig fisk och fiske. Kansliet utgörs därmed av tre sakkunniga och en sekreterare.

För att kunna genomföra ändringen från ”samordnare (eg. protokollssekreterare) så behöver stadgarna ändras där det uttryckligen står att protokollssekreterare ska väljas på stämman (§10). Kansliet föreslår nu att det valet på stämman utgår och att sekreterare köps via avtalet med Länsstyrelsen i Jönköping. I samband med justering av stadgar kan det införas några förtydligande såsom att det är möjligt att digitalt informera om när stämman ska äga rum samt var handlingar är tillgängliga. Stadgarna var bilagda med föreslagna ändringar markerade med ”granskfunktion”.

Styrelsen förde en kortare diskussion där bland annat det efterfrågades hur mycket parallell-gåendet belastat budgeten och hur den beräknas sluta. Budgeten kommer på en senare p30 där det tas upp. Därför bordlades den första beslutsstreckssatsen i dagordning till punkt 30.

***Beslut:** Styrelsen godkänner att:*

- *Arbetsordningen ändras enligt förslag*
- *Kansliet får i uppdrag att ta fram slutligt förslag till justerade stadgar till ordinarie förbundsstämma.*

29. Information från samförvaltningen

Friederike och Måns redogjorde för några av de viktigaste händelserna från samförvaltningen:

- A) Ordförande i Samförvaltning fisk och fiske Marie Kristoffersson har slutat på Motala kommun och därmed sina uppdrag inom Vätternvårdsförbundet. Samförvaltningen kommer på nästföljande möte genomföra en process angående utformning av ordförandeskapet. Det är önskvärt att ordförande samförvaltning även innehar en styrelsepost men inte nödvändigt. Tills vidare har man tillfällig lösning av ordförande och kommer så småningom föreslå ny kandidat (till valberedningen angående ev styrelsepost).
- B) Senaste mötet i utskottet gästades av nationell expertis på kräftor då Lennart Edsman från SLU deltog med sina kunskaper. Deltagande har varit efterfrågat från utskottet och uppskattades.
- C) Samförvaltning har bedrivits som ett EU-projekt och vid senaste EU-mötet inom nätverket för likande projekt, [FARNET](#), deltog Malin Setzer med information om hur arbetet bedrivs i Vättern. Det resulterade att just Vättern lyfts fram som ”[Good Practice Project](#)”, något som är mycket glädjande för förbundet.
- D) Arbetsgruppen Forskning och Undersökning har haft möte angående löpande fisk-och fiskeövervakning samt kunskaps-höjande projekt. I den gruppen deltar Vätternvårdsförbundet, Havs-och Vattenmyndigheten, Länsstyrelserna samt SLU.
- E) Det pågår ett nationellt arbete av Havs-och Vattenmyndigheten att öka antalet områden med hållbar adaptiv förvaltning av fiske-resursen, det ligger helt i linje med samförvaltningen för Vättern. Kansliet deltar och följer detta arbetet.

Styrelsen noterar informationen

30. Beslut: Ekonomi

Friederike föredrog det aktuella budgetläget där följande fanns att kommentera:

- Intäkter är något högre än budgeterat pga ersättning för utlagt arbete med bevarandeplan Natura 2000 (konto 3992), diverse försäljning (böcker, brickor).
- Förbundet driver ett Leader-finansierat projekt om lake vilket omfattar 214 000 kr per år i två år.
- På utgiftssidan kan det noteras på konto för utvärdering (4023) att 90 000 av de budgeterade 120 000 kr inte belastar Vätternvårdsförbundet utan Länsstyrelsen i Jönköping via det avtal om att genomföra miljöövervakning i Vättern. Vid budgetens

fastställelse var det inte tydligt vem som skulle bära utgiften – förbundet eller Länsstyrelsen. Det innebär ett outnyttjat utrymme på 90 000 kr för förbundet.

- Under året satsar förbundet extra medel på miljögifter i röding (konto 4017), kräftprovfiske (konto 40242), påväxtalger (4027) samt sedimentkemi (4016).
- Genomförandet av bevarandeplan Natura 2000 belastar budget med ca 30 000 kr (konto 4042) (även efter ersättning från Länsstyrelserna med 70 000kr).
- Det finns också en ökad utgift på konto 4801 Vattenråd i och med att upprätthållande av hemsidor för SRK [Södra](#) resp [Norra](#) Vättern samt [resultatredovisningsprogram](#) blivit något dyrare än förväntat.
- Konto Sakkunnig (7032) blir dyrare än budget då överförandet av sakkunnig vatten medfört dubbelgång av posten, något som borde ha förutsatts vid budgetens fastställelse. Det innebär att utgifterna beräknas bli 430 000 kr istället för 365 000 kr.
- Den totala budgeten beräknas kunna hållas med ca 50 000 kr i outnyttjat kapital.

Beslut: Styrelsen beslutar att:

- *Fösta beslutssatsen från punkt 28 godkännes*
- *Budget 2018 med prognos godkänns.*

31. Beslut: Vattenråd

Friederike Ermold redogjorde för disponering av sökta medel för 2018 (75 Kkr), dvs uppdrag från Vattenmyndigheten i Södra Östersjön att bedriva vattenråd. Totalt har medlen fördelats till fem organisationer varav Vätternvårdsförbundet själv är en. Då förbundets utgifter på kontot för vattenråd (4801) har varit mer än bidraget är kontot därmed förbrukat i sin helhet.

Vätternvårdsförbundet förvaltar fortfarande det engångsbidrag från Vattenmyndighetens som ämnas för uppstart av Vikens Vattenråd, det ska utbetalas så snart en begäran från Vikens vattenråd kommer (25 Kkr). Gällande den ansökan som inlämnats till Länsstyrelsen i Jönköping om ev bidrag på 50 Kkr har inget nytt framkommit att det blir av. Ander Lundgren tillade att en arbetsgrupp skapats inom Vikens Vattenråd som bl a ska söka medel från LONA till en förstudie att peka ut viktiga områden för att skapa vattenfördröjande åtgärder såsom tex våtmarker – som även blir viktiga lekområden för t ex gädda.

Två samverkansmöten kommer hållas av Försvarsmakten samma dag (15/11): ”Skjutfärsråd Karlsborgsfälten” och ”Samordningsgrupp Vättern”. Dessa två möten är öppna forum men ”tyvärr”

glest besökta av kommuner mfl. Kansliet deltar och följer Försvarmakten via ett antal indikatorer i vattenvårdsplanen som brukar redovisas på dessa möten.

Beslut: Styrelsen beslutar:

- att hittills uppkommen fördelning av stödet från vattenmyndigheten godkänns,
- hantering av beräknat underskott på kontot med 15 000 kr godkänns

32. Information: Bevarandeplan

- Vätternvårdsförbundet fattade beslut på ordinarie förbundsstämma i maj 2018 om att Bevarandeplanen för Vättern utgör ett för förbundet viktigt dokument. Därefter har kansliet lämnat över bevarandeplanen till länen för deras respektive fortsatta hantering. Den 14/11 2018 kommer länen ha samverkansmöte gällande vissa frågor, kansliet deltar på mötet.

Styrelsen noterar informationen

33. Information: Lägesrapport för projekt

Friederike Ermold informerade om de projekt som förbundet deltar i samt satsat projektmedel i. Därutöver finns ytterligare projekt men som förbundet deltar i men utan ekonomi. Projektet avförs från listan när de finns såsom rapport. Det är:

- Utvärdering av nätprovfiske röding innanför/utanför förbudsområde 2015 och 2017. Förbundet har bidragit med 50 Kkr (i utvärdering) samt med medel från HaV på 100 Ansvärg: Länsstyrelsen i Jönköping. Rapport väntas.
- Provfiske rödinglek 2017-19: Förbundet har bidragit med 50 Kkr i utvärdering. Fältdelen kommer pågå även 2018-19 och omfattar totalt 66 lokaler (22 inventerade 2017; 22-28 lokaler inventeras 2018). Ansvärg: Länsstyrelsen i Jönköping. Noterbart här från förra året var att rödinglek på (fd militära målet) ”grundet Höjen” noterades för första gången på flera decennier.
- Lake-projekt (2017-19): Utveckla fiske och kunskap om yrkesmässigt fiske efter lake. SLU ska sammanställa data från föregående säsong inför nästkommande säsong. Vätternvårdsförbundet ansvarar för projektet som drivs med 100% stöd från Leader Vättern.
- Mikroplastpartiklar i Vättern: Provtagningar genomförda 2017 i Väneren, Vättern, Hjälmaren och Mälaren. Förbundet har bidragit med 50 Kkr, rapport väntas inom kort. Ansvärga. Örebro Universitet

Ev uppstart inom snar framtid

- Ekosystemtjänst Vättern: Kansliet har föreslagit möjligt utförande till Jönköping kommun, inväntar svar för avtalstecknande (total projektbidrag 200 Kkr)

- Vandrarmussla (*Dreissena*): Kansliet genomförde informationskampanj sommaren 2018. Genomförande av miljöövervakning planeras för nästa sommar (2019). Projektet genomförs i samverkan med Vänerens Vattenvårdsförbund, Östergötlands Båtförbund samt Göta Kanalbolag. Detaljprojektering och finansiering pågår.

Dessutom finns två projekt i arbetsprogrammet för Vättern, riskverktygen spridningsmodell samt konsekvensklassificering vilka kansliet har svårt att inom nuvarande ramar få igång. Båda behöver ekonomi och detaljprojektering. Leif Ljungkvist tillade att de (F7) använder sig inte sällan av den spridningsmodell som finns för Väneren, oftast i övningssyfte. Gällande driften av spridningsmodell Väneren så ingick de i villkoren för pappersbruken varvid flera gick samman och finansierade framtagandet.

Slutligen så planerar det nationell delprogrammet ”Stora Sjöar” att 2019 års utvecklingsmedel (200 Kkr) riktas mot analyser av läkemedelsrester med Arbets- och Miljömedicin i Linköpings Universitetssjukhus som utförare (samma som 2016). Vätternvårdsförbundet kommer delta med egna medel dessutom samt finns möjlighet för vattenverken att få egna prover utförda.

Styrelsen noterar informationen.

34. (eg p 35): Beslut: projekt där förbundet utgör expertstöd

Kansliet och dess nätverk utgör ofta expertstöd i olika projekt som berör Vättern, utan att ha egen insats (utöver tid). För närvarande gäller det:

- ”Bok – Tio fiskeäventyr i Vättern”. ([här](#)) Projektet finansieras av Leader Vättern och drivs av Votum Förlag. Kansliet bidrar med faktauppgifter.
- ”Below Vättern”: ([här](#)) Utomhusutställning om Vätterns värden i Hjo. Kansliet bidrar med faktauppgifter och idéer. Fortsätter med hemsidan Vätternlivet, se p. 39.

Projektansökningar där svar väntas där förbundet deltar som partner:

- Vätternvårdsförbundet deltog (via Länsstyrelsen i Jönköping) i EU-ansökan i ”Safe Lakes” med Uppsala Universitet (UU) som svensk part (Helsingfors Univ som koordinator). Handlade om påverkanstryck på stora sjöar i förändrat klimat. Ansökan beviljades inte.
- Vätternvårdsförbundet deltar i [Vinnova](#)-ansökan om rening av PFAS i yt- och grundvatten: Sökande: [Chromafora](#): för utveckla ”på-plats-destruktion” av PFAS-föroreningar. Förnyad ansökan för 2019-2021 har lämnats in. Förbundets roll är att vara en partner med plattform för dialog, samt vissa referensmätningar (som ändå görs inom ordinarie program).

Beslut: Styrelsen beslutar:

- *förbundet agerar expert / sakstöd i berörda projekt.*
- *Förbundet deltar (som partner) med tid i berörda projekt.*

35. (eg p 34): Information: Vättern i medier under sommaren

Det har under sommaren/hösten varit flera inslag i media om Vätterns miljötillstånd och föroreningar i bl a Sörviken och Munksjön. Flera av dem har skapat förvirring hos allmänhet då inslagen varit ”alarmistiska”. Kansliet har fått bemöta media flera gånger om kunskapsläget och vilka underlag som finns (eller inte finns).

Styrelsen hade en lång diskussion om hur förbundet kan få ut mer av den informationen som ändå finns, både till egna medlemmar men även allmänhet och media. En av förklaringar är att förbundet tidigare enbart använt traditionell metod d v s faktsäckade rapporter, hemsida. Nu driver förbundet även sociala medier som sprids till allt fler, däribland flera medier runt Vättern.

Några synpunkter som styrelsen diskuterades var:

- Förbundet är inte särskilt känt utanför förbundet – viktigt att synliggöra förbundet. (Anders Rockler)
- Det är angeläget att ta fram en form av kommunikationsplan. (flera)
- Hur kan förbundet vara snabba nog och pro-aktiva? Inte sällan är det svårt att vara tvåa även om det är en korrigerings. (Dan Björk)
- Det är minst lika viktigt att lyfta fram positiva saker samtidigt som erkänna åtgärdsbehov på andra saker. (Mats Henriksson)
- Viktigt använda ett tydligt, enkelt och rakt språk utan att tappa innehåll – Klarspråk? (Ola Broberg)
- Grundläggande fakta, stabilitet och tilltro är viktiga grundstenar för förbundet. (flera)
- Dags för kommuntorné och möte ”hela kommunen” dvs både politik och tjänstepersonen? (Per Hallerstig, flera)
- Är tilltron inom förbundet att kansliet ska svara när det egentligen är medlemmarna själva som kanske är närmare frågan? Vilka förväntningar finns på t ex kansliet från medlemmar? (Måns Lindell)
- De nu gällande dykningarna – kan inte förbundet ta kontakt med dem direkt? (Anders Berthling) (kansliet har erbjudit sina tjänster med mötts av avståndstagande)
- I Väneren märks inget av det som förekommer i Vättern. (Sara Peilot)

Sammanfattningsvis är det viktigt att förbundet är synligt och aktivt, att det som läggs fram är faktagrundat, att förbundet aktivt ska ge

medlemmar/kommuner information om verksamheten och Vättern, samt ta fram en form av kommunikationsplattsform som ett levande dokument som kan byggas på efterhand.

Under eftermiddagen kommer förbundets ledning/kansli ha dialog-samtal med samtliga kommuners KS O som en del i att öka förbundets närvaro för förbundet. (fortsättning på förra mötet 180323)

Styrelsen noterar informationen.

36. Information: Miljöövervakning under året

Friederike Ermold informerade kort om ett urval av undersökningar som gjorts under året, t ex olika temperaturprofiler, siktdjup. Bland de särskilda (utöver basprogrammet) satsningar under året kan nämnas påväxtalger på 10 lokaler runt Vättern (90 Kkr på konto 4027), Analys av miljögifter i röding och lagring av röding i provbanken på Riksmuseet (25 Kkr på Konto 4017 och 4029) och miljögifter/tungmetaller i ytsediment på tre lokaler (40Kkr på konto 4016).

Styrelsen noterar informationen.

37. Beslut: Redovisning sociala medier

I enlighet med beslut från förra styrelsemötet har kansliet startat upp sociala medier för förbundet på Facebook, Twitter och instagram. För driva detta finns en policy och möjlighet till uppföljning. Friederike visade på hur t ex någon av de senare facebook-nyheterna nått ca 2 000 personer, andra färre – ca 3-500 personer. På förra styrelsemötet beslutades också att avgöra om det sociala medier ökar förbundets synlighet. Styrelsen var enig om att sociala medier utgör en del i en blivande kommunikationsplattform.

Beslut: *Styrelsen beslutar att kansliet fortsätter driva sociala medier.*

38. BESLUT: Grafisk profil

Kansliet har behov av att definiera ny grafisk profil inklusive logga då t ex nuvarande logga inte är funktionell för en bred användning. Grafisk profil innehåller dessutom färgsättning, typsnitt, brev, rapporter hemsida, mm. Kansliet bad styrelsen om uppdrag att påbörja ta fram förslag på vad en ny grafisk profil bör omfatta.

Styrelsen diskuterade att en grafisk profil utgör även det en del av kommunikationsplattformen.

Beslut: *Styrelsen beslutar att kansliet ska ta fram förslag på kommunikationsplattform med grafisk profil till nästa möte.*

39. Beslut: Ny årsskrift och Vätternlivet

Kansliet föreslår att årets version av årsskrift görs i ny form – dels de sedvanliga vetenskapligt redovisade kapitlen där miljöövervakningsmomenten redovisas. Dessa ges endast ut digitalt på hemsidan. Istället föreslås en lättare form liknande Vänerns vattenvårdsförbund. Sådan bedöms vara mer lättillgänglig. Hänvisningar ska dock ges till var fördjupad och granskad information finns!

Friederike Ermold informerade vidare att projektet ”Below” (i Hjo) tar fram en hemsida ”Vätternlivet” för undervisning/skolor. Kansliet deltar med idéer och fakta.

Beslut: Styrelsen beslutar att:

- *Kansliet ska ta fram en ny populärversion för årsskrift från 2018 och framåt (tryckt material),*
- *En mer omfattande årsskrift (den traditionella) läggs upp på hemsidan (digitalt).*

40. Information: Redovisning ELLS-konferens Evian, Frankrike

Vätternvårdsförbundet var representerade på konferensen European Large Lakes Symposium (ELLS) vid Genevesjön, Evian, Frankrike. Friederike och Malin presenterade Vättern med var sin poster med mikroplaster respektive samförvaltning. Även andra svenska presentationer av bl a SLU Akvatiska Resurser presenterade material från Vättern.

Friederike visade bilder från konferensen och redogjorde för ett urval av nedslag, teman och intryck. Sammanfattningsvis var Friederike och Malin mycket nöjda med konferensen, hade lärt sig mycket och knutit kontakter, och styrelsen betonade vikten av att Vättern ingår på internationella arenor.

Styrelsen noterar informationen.

41. Information: Vätternvårdsförbundet 60 år 2017

Kvar är att producera en kalender för medlemmarna baserade på de bilder som utgör utställningen Below i Hjo.

Styrelsen noterar informationen

42. Information: Remiser

Friederike Ermold informerade om sju remissvar som utverkats sedan förra styrelsemötet:

- Mark-och Miljödomstolen Vänersborg: Förlängd arbetstid för sandmagasin vid Zinkgruvan. [Synpunkter Zinkgruvan](#)
- Länsstyrelse Jönköping: Kallbadhus vid Strandängen. [Yttrande Kallbadhus](#)

- Havs- och Vattenmyndigheten: Förslag hanteringsprogram Signalkräfta. [Remissvar Signalkräfta](#) och [Bilaga](#)
- Länsstyrelsen VG: Samråd Markavvattning Karlsborg flygplats [Synpunkter Karlsborg Flygplats](#)
- Bergsstaten: Ansökan om bearbetningskoncession för området Norra Kärr K nr 1. [Yttrande Norra Kärr](#)
- Askersunds kommun: Samråd Harge Bastedalen. [Synpunkter Detaljplan Bastedalen](#)
- Jönköpings kommun: Naturvårdsprogram Jkpgs kommun. [Synpunkter Naturvårdsprogram](#)

Styrelsen noterar informationen

43. Beslut: Agenda 2019

Kansliet föreslår mötesdagar för 2019 enligt bilagd agenda som var framtagen i samråd med ordförande. Inga synpunkter framkom.

Beslut: *Agenda 2019 kan fastställas och spridas till medlemmar samt annonseras på hemsidan.*

44. Övrigt (alla)

Fråga ställdes om vad som händer gällande Norra Kärr. Kansliets information var att sedan Länsstyrelsen i Jönköping besvarat remissen från Bergsstaten (inklusive flera under-remissinstanser) i maj månad 2018 så har sökande via Bergsstaten nu på sig till den 5 november 2018 att komplettera/besvara Länsstyrelsens svar. Om och vad det svaret innehåller är oklart.

I Vadstenaområdet genomfördes omfattande kontroller av Skatteverket, polis, Sjöpolis mfl i samband med kräftfiske för just det omfattande olagligheterna som följer i kräftfiskets spår. Insatserna var uppmärksammande i media.

Friederike Ermold redovisade vad som publicerats:

[Fakta-serien](#)

- 2018:8 [Redovisning av lekfiskräkning i Vätterns tillflöden våren 2018](#)
- 2018:7 [Asp i Vättermynnande vattendrag?](#)
- 2018:6 [Makrofyter i Vättern 2015-17](#)
- 2018:5 [Utvärdering överlevnad återutsatt röding](#)

Urval av ämnesvisa möten/konferenser med relevans för Vättern:

- 10-11/12-2018 Nationella utföraremöte. Kansliet deltar.
- 20-21/11-2018 Vattendagarna i Stockholm ([här](#)). Kansliet deltar med föredrag.

Styrelsen noterar informationen

45. Mötet avslutas (Ordf)

Ordförande tackade för engagerat möte och mötet avslutades.

Måns Lindell
Vid protokollet

Kristina Zetterström
Mötesordförande

Solveig Samuelsson
Justeringsperson

Deltagare Styrelsen (18 st)

Kristina Zetterström, Kjell Aldsten, Staffan Fahlen, Anders Lundgren, Carl Doverholm, Anders Rockler, Niclas Bäckman, Solveig Samuelsson, Sofia Kämpe, Mats Henriksson, Tomas Schön, Leif Ljungqvist, Joakim Hörsing, Sara Peilot, Anders O Larsson, Catarina Christensen, Per Hallerstig, Dan Björk

Deltagare Intressenter i Vätterns Vattenråd

Anders Berthling, NF Jönköpings län

Kansliet

Måns Lindell
Friederike Ermold
Jan-Anders Johansson
Adjungerad: Ola Broberg